

Presentatiebrochure van BelRAI

Inhoudstafel

1	Context	2
2	Wat is BelRAI ?	3
2.1	De uitgebreide instrumenten.....	3
2.2	De screeners.....	4
3	BelRAI, een wetenschappelijk onderbouwd instrument	5
4	BelRAI, hoe werkt het?.....	6
5	BelRAI : resultaten ter ondersteuning van de opmaak van een zorgplan	7
5.1	Zorgschalen	7
5.2	CAPs	7
5.3	Individuele statistieken	8
5.4	Zorgplan	8
6	BelRAI : resultaten te delen met de patiënt.....	9
7	BelRAI 2.0 : een beveiligde architectuur	10
7.1	Elementen van de architectuur	10
7.2	Toegang tot BelRAI 2.0.....	12
8	Aangepaste opleidingen.....	13
9	BelRAI als ondersteuning van het gezondheidsbeleid	14
9.1	Organisatorisch perspectief (Meso).....	14
9.2	Perspectief van het zorgbeleid (Macro).....	14
9.3	Gebruik van de BelRAI-screener voor het toekennen van rechten	14
10	BelRAI, een instrument in voortdurende evolutie	16

1 Context

Het is geen geheim dat de prevalentie van chronische ziekten en de vergrijzing van de bevolking één van de grootste uitdagingen is waarmee onze gezondheidszorg vandaag wordt geconfronteerd.

Gelet op deze realiteit wordt sterk gepleit voor een multidisciplinaire en holistische aanpak, een biopsychosociaal model en een patiëntgerichte en geïntegreerde zorg. Al deze termen streven naar hetzelfde doel: rekening houden met de concrete realiteit van de patiënt in zijn geheel en een gecoördineerd antwoord bieden op zijn zorg- en hulpbehoeften zijn essentieel om de continuïteit van de zorg te garanderen en kwalitatieve zorg te bieden.

In deze context hebben de gezondheidsautoriteiten, zowel de federale als de gefedereerde, gekozen voor de ontwikkeling en terbeschikkingstelling van het BelRAI-instrument om zorgprofessionals te ondersteunen bij de evaluatie van de zorgbehoeften van personen met complexe en multidimensionale problemen die multidisciplinaire zorg vereisen.

2 Wat is BelRAI ?

BelRAI is een instrument waarmee de capaciteiten en hulp- en zorgbehoeften van een persoon in zijn/haar geheel kunnen worden beoordeeld, rekening houdend met de context waarin die persoon leeft. Op basis van gestandaardiseerde vragenlijsten helpt dit instrument een zo objectief mogelijke beoordeling te maken en rekening te houden met alle dimensies van de persoon: fysiek, cognitief, psychologisch en sociaal.

BelRAI heeft tot doel de kwaliteit en de continuïteit van de zorg te optimaliseren door multidisciplinair overleg te ondersteunen. Het biedt dus een basis voor de ontwikkeling van een multidisciplinair zorgplan, terwijl tegelijkertijd het fysieke, cognitieve, psychologische en sociale functioneren kan worden opgevolgd. Het bestaat uit verschillende specifieke instrumenten, waaronder “screeners” en uitgebreide instrumenten. Deze laatste maken het mogelijk diepgaande evaluaties uit te voeren.

2.1 De uitgebreide instrumenten

Met **de uitgebreide instrumenten** kunnen zorgverleners een gestandaardiseerd overzicht krijgen van het functioneren en van de zorgbehoeften van personen, met als doel de kwaliteit en de continuïteit van de zorg te optimaliseren. Zij zijn bijzonder geschikt voor gebruik in multidisciplinaire zorgomgevingen.

BelRAI biedt vandaag verschillende soorten uitgebreide instrumenten aan. Het gaat om de volgende:

- Home Care (HC) voor thuiswonende personen met complexe zorgbehoeften;
- Long Term Care Facilities (LTCF) voor personen in zorginstellingen met complexe zorgbehoeften;
- Acute Care (AC) voor kwetsbare en niet-kwetsbare volwassenen tijdens een acute ziekenhuisopname;
- Palliative Care (PC) voor personen met behoefte aan palliatieve zorg;
- Mental Health (MH) voor personen die zijn opgenomen in een instelling voor geestelijke gezondheid ;
- Community Mental Health (CMH) voor thuiswonende personen met complexe geestelijke gezondheidszorgbehoeften.

Deze verschillende instrumenten hebben gemeenschappelijke en specifieke elementen, afhankelijk van de zorgcontext. Zij sluiten elkaar niet uit maar vullen elkaar aan en zijn bijzonder geschikt om de continuïteit van de zorg te ondersteunen, zelfs wanneer de leefcontext (intra- en transmuraal) van de persoon verandert.

Elk uitgebreid instrument bestaat uit een reeks gestandaardiseerde vragen (ongeveer 300) waarmee het fysieke, cognitieve, psychologische en sociale functioneren van de persoon op gestandaardiseerde wijze kan worden gevolgd, zelfs binnen een multidisciplinair team. De BelRAI-instrumenten garanderen namelijk :

- Objectiviteit, door een gestandaardiseerd coderingssysteem dat de subjectiviteit van de beoordelaar zo min mogelijk ruimte laat om de resultaten te beïnvloeden;
- reproduceerbaarheid tussen beoordelaars : als twee beroepsbeoefenaren op hetzelfde moment een gemeenschappelijke patiënt zouden beoordelen, zullen zij dezelfde gegevens coderen en dezelfde resultaten bekomen.

Zorg- en hulpverleners spreken dus dezelfde taal, ongeacht de zorgsetting of hun respectieve discipline, en het functioneren van de cliënt wordt objectief gedefinieerd.

2.2 De screeners

Screeners daarentegen zijn korte beoordelingen om te bepalen of een grondiger beoordeling met een uitgebreide instrument aangewezen is. BelRAI bevat de volgende screeners:

- de BelRAI Screener wordt gebruikt voor het beoordelen van de complexiteit van een situatie om te bepalen of een grondiger beoordeling van de capaciteiten en behoeften van een persoon aangewezen is
- de Palliative Screener beoordeelt of de persoon in aanmerking komt voor palliatieve zorg en dus of een beoordeling « Palliative Care » zinvol is.

In een aantal situaties wordt de screener ook gebruikt voor het toekennen van een recht aan een persoon.

3 BelRAI, een wetenschappelijk onderbouwd instrument

BelRAI is gebaseerd op de instrumenten die zijn ontwikkeld door InterRAI, een samenwerkingsnetwerk van onderzoekers en praktici in meer dan 70 landen (www.interrai.org). Het heeft als doel om klinische praktijken en zorgbeleid te bevorderen vanuit wetenschappelijke evidentie.

InterRAI biedt een reeks instrumenten aan voor het verzamelen van hoogwaardige gezondheidsgegevens in verschillende settings (diensten vanuit een zorg en sociale context). De InterRAI-instrumenten zijn in de jaren tachtig in de Verenigde Staten ontwikkeld om de kwaliteit van de zorg in woonzorgcentra te verbeteren. Sindsdien worden deze instrumenten gebruikt in andere sectoren zoals thuiszorg, palliatieve zorg en geestelijke gezondheidszorg, en systematisch gevalideerd op internationaal niveau. Er zijn momenteel meer dan 20 InterRAI-instrumenten beschikbaar (<https://interrai.org/instruments/>). Het InterRAI-beoordelingssysteem wordt voortdurend verder ontwikkeld, bijgewerkt en gevalideerd.

Deze instrumenten zijn het resultaat van streng onderzoek en tests die de betrouwbaarheid en wetenschappelijke geldigheid van de gebruikte uitkomstmaten, beoordelingsprotocollen, algoritmen en indicatoren vaststellen. InterRAI wordt momenteel in meer dan 35 landen ter wereld gebruikt.

Deze instrumenten stellen zorgverleners in staat het functioneren van zorgbehoevenden op gestandaardiseerde wijze te beoordelen. Zij zijn niet bedoeld om diagnoses te stellen, maar genereren resultaten die nuttig zijn voor de ontwikkeling van het individuele zorgplan. Ze kunnen ook worden gebruikt om het kwaliteitsbeleid van een organisatie of de effecten van een gezondheidsbeleid te evalueren.

De InterRAI-resultaten worden berekend op basis van de verzamelde informatie. Ze kunnen dan worden gedeeld tussen de verschillende zorgverleners die bij de zorg voor de patiënt betrokken zijn. BelRAI is dus de Belgische versie van een reeks instrumenten uit de InterRAI-suite, vertaald en aangepast in de 3 nationale talen.

4 BelRAI, hoe werkt het?

Een online webapplicatie (BelRAI 2.0) werd ontwikkeld, via welke de instrumenten vrij toegankelijk zijn voor alle soorten zorg- en hulpverleners. Om de informatie over de patiënt aan te vullen, observeren de zorgverleners de persoon, communiceren zij met de persoon en zijn omgeving en baseren zij zich zo nodig op de informatie in het zorgdossier. De persoon staat centraal bij de gegevensverzameling. Het standpunt van de zorgverlener heeft echter de overhand wanneer de betrokkene en zijn familieleden van mening verschillen over de mate van onafhankelijkheid voor dezelfde activiteit (bv. voorbereiding van maaltijden - standpunt van de patiënt vs. standpunt van familieleden/zorgverleners).

Bij het verzamelen van gegevens wordt alleen rekening gehouden met het functioneren van de persoon. Het is de observatie van de persoon, ongeacht de oorzaak of onderliggende diagnoses, die bepaalt hoe de verschillende items worden beantwoord. Pas in een tweede fase, bij het plannen van de zorg, wordt rekening gehouden met de diagnose(n) van de betrokkene.

Toegang tot de centrale BelRAI-database, waar de evaluaties worden verzameld en de BelRAI-resultaten worden berekend, kan op twee manieren worden verkregen :

- hetzij door een verbinding via de webtoepassing zelf
- hetzij, voor zorgverleners die BelRAI in hun professionele software hebben geïntegreerd, via een webservice (kanaal dat gegevensoverdracht mogelijk maakt).

Wat de BelRAI-screener betreft moet ook worden gewezen op het bestaan van een mobiele toepassing waarmee screeners offline kunnen worden gemaakt en vervolgens met de centrale databank kunnen worden gesynchroniseerd.

5 BelRAI : resultaten ter ondersteuning van de opmaak van een zorgplan

Het primaire doel van het gebruik van BelRAI is ondersteuning bieden bij het opstellen van een geïndividualiseerd zorgplan van hoge kwaliteit. Het doel is een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van het algemene functioneren van de patiënt op een bepaald moment.

Dit beeld wordt verkregen via een reeks resultaten die bij gebruik van een uitgebreid instrument worden gegenereerd. Dit zijn de :

1. Zorgschalen
2. « Clinical assessment protocols » CAPs
3. Individuele statistieken

5.1 Zorgschalen

De zorgschalen worden berekend aan de hand van de antwoorden op de vragen en op basis van gevalideerde InterRAI-algoritmen. Zij zijn van tweeërlei aard en maken het mogelijk:

1. ofwel een beeld te geven van het FUNCTIONEREN van de persoon : de persoon krijgt een score op verschillende schalen, waarvan de meeste gebaseerd zijn op het principe "hoe hoger de score, hoe slechter het functioneren op dat gebied"
2. ofwel om een RISICO te bepalen, bv. risico op het ontwikkelen van een stemmingsstoornis, risico op opname op de spoeddienst, risico op opname in een instelling, enz.

5.2 CAPs

Clinical Assessment Protocols (of CAP's) vertegenwoordigen "aandachtspunten" voor de persoon. Ze worden ook berekend op basis van ingevulde vragen en gevalideerde InterRAI-algoritmen. In tegenstelling tot de zorgschalen gaat het hier om een CODE (geen SCORE). Wanneer een CAP is berekend, kan deze "GEACTIVEERD" zijn of niet. Een "geactiveerde" CAP betekent dat het mogelijk moet zijn om:

- een bepaald probleem op een bepaald specifiek gebied op te lossen;
- of het risico van achteruitgang in een bepaald gebied te verminderen;
- of het potentieel voor verbetering op een bepaald gebied te vergroten.

Een geactiveerd CAP geeft een gebied aan, dat aandacht verdient bij de ontwikkeling van een zorgplan, maar is geen diagnose.

5.3 Individuele statistieken

Individuele statistieken zijn alleen zichtbaar als er voor een persoon meerdere BelRAI-beoordelingen zijn uitgevoerd. Zij tonen de evolutie van de persoon tussen verschillende evaluatiemomenten (zelfs indien verschillende instrumenten werden gebruikt), alsook de resultaten die werden verkregen met betrekking tot de zorgschalen en, in mindere mate, de CAP's.

5.4 Zorgplan

BelRAI produceert geen zorgplan. Dit moet worden ontwikkeld door zorgprofessionals in overleg met de persoon en zijn familie. De resultaten van BelRAI zijn echter belangrijke informatie om hen daarbij te ondersteunen. Deze resultaten (zorgschalen, CAP en individuele statistieken indien beschikbaar) moeten worden geanalyseerd in relatie tot de zorgbehoeften/wensen van de persoon en rekening houdend met alle andere verzamelde relevante informatie (bijvoorbeeld van de familie en vrienden, het zorgdossier van de persoon, enz.).

Al deze elementen moeten het mogelijk maken prioriteiten te stellen en een individueel zorgplan op te stellen dat zo goed mogelijk aan de realiteit van de persoon is aangepast. Twee personen met dezelfde BelRAI-resultaten kunnen dus verschillende zorgplannen hebben.

6 BelRAI : resultaten te delen met de patiënt

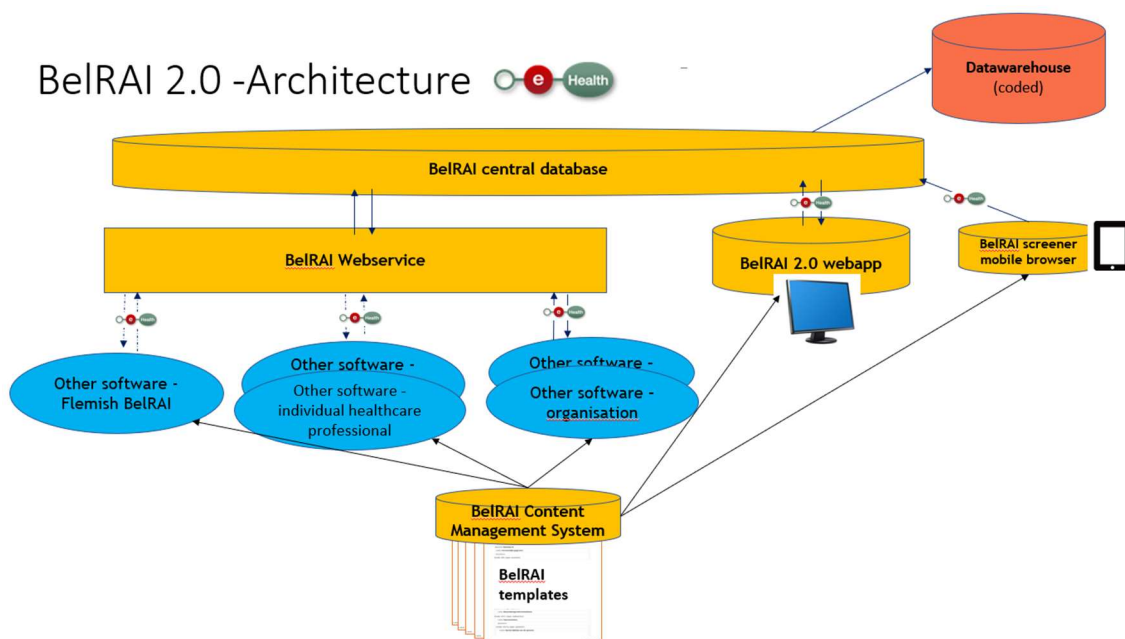
Zoals hierboven vermeld is de patiënt een actor bij de BelRAI-evaluaties, met name wanneer de gegevens door de zorgverlener worden verzameld, maar ook door rekening te houden met zijn wensen en behoeften bij het opstellen van het zorgplan.

Om de patiënt te helpen begrijpen welke doelstellingen het zorgteam met het zorgplan nastreeft, is een webapplicatie ontwikkeld, MyBelRAI genaamd. Met deze toepassing kan de patiënt de resultaten (schalen en CAP's) van zijn/haar BelRAI-beoordelingen raadplegen. In eenvoudige taal worden daarin de betekenis van de scores van de verschillende schalen en de codes van de CAP's uitgelegd.

7 BelRAI 2.0 : een beveiligde architectuur

De IT-architectuur van BelRAI 2.0 is ontworpen om de veiligheid van de verzamelde gegevens te garanderen, maar ook om de toegang tot de toepassing te beveiligen, hetzij via de webapplicatie, hetzij via een webservice.

7.1 Elementen van de architectuur

BelRAI-templates

Dit zijn de vragenlijsten die bij de verschillende BelRAI-instrumenten horen. Ze bevatten alle items en antwoordmogelijkheden. Dit is wat de zorgverlener ziet en invult bij het uitvoeren van een BelRAI-beoordeling, via de BelRAI-webapplicatie of via andere software. De templates worden beheerd door de FOD Volksgezondheid.

Centrale BelRAI-databank

Dit is de centrale locatie waar alle BelRAI-beoordelingen worden verzameld en waar de BelRAI-resultaten worden berekend op basis van de verzamelde informatie. Alleen professionals die een therapeutische relatie met een patiënt hebben, kunnen deze database raadplegen om de resultaten van een eerder uitgevoerde beoordeling te bekijken. De FOD Volksgezondheid, noch andere overheden hebben toegang tot deze databank

BelRAI-webtoepassing

Dit is de software die de overheid ter beschikking stelt van zorgprofessionals om BelRAI-beoordelingen in te vullen en te raadplegen. Het is een online applicatie die toegankelijk is via <https://www.belrai.org/nl/zorgverlener/belrai-gebruiken>.

BelRAI-webservice

Het is een kanaal voor gegevensoverdracht tussen de centrale BelRAI-database en externe software die door de professional wordt gebruikt. Met de webservice kunt u:

- BelRAI-beoordelingen die via andere software zijn uitgevoerd, overbrengen naar de BelRAI-database;
- De in de database berekende BelRAI-resultaten overbrengen naar een professionele software;
- Eerdere BelRAI-evaluaties en/of -resultaten raadplegen.

Externe software die verbinding mag maken met de BelRAI webservice is onderworpen aan specifieke homologatie.

Mobiele browser van de BelRAI-Screener

Dit is een softwaretoepassing die door de overheid ter beschikking van zorgprofessionals wordt gesteld en waarmee zij een BelRAI-screener kunnen invullen zonder dat een internetverbinding nodig is (offline). De browser kan worden geïnstalleerd op een mobiel apparaat (tablet, smartphone...) en stuurt de gegevens naar de centrale database wanneer het apparaat weer verbonden is met het internet.

BelRAI-datawarehouse

Dit is een database waarin de gegevens uit de centrale database worden gekopieerd, maar anoniem. Deze databank maakt het mogelijk statistische analyses uit te voeren op de gehele populatie die een BelRAI-beoordeling heeft ondergaan, zonder evenwel de identiteit van deze personen aan te geven of te kunnen achterhalen.

Dergelijke statistieken kunnen nuttig zijn voor de vaststelling of evaluatie van het gezondheidsbeleid of voor wetenschappelijk onderzoek, met name van epidemiologische aard.

7.2 Toegang tot BelRAI 2.0

De voorwaarden betreffende de toegang tot BelRAI 2.0. worden vastgesteld door de [beraadslaging van het Informatieveiligheidscomité \(kamers Sociale Zekerheid en Gezondheid\)](#).

In deze beraadslaging is een lijst van zorgverleners opgenomen die toegang krijgen tot BelRAI. Een essentiële voorwaarde is dat het visum van de zorgverlener kan worden geverifieerd via een authentieke bron die door eHealth is gevalideerd (zie hieronder).

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen toegang tot de toepassing om een beoordeling uit te voeren en toegang tot de databank om beoordelingen (van derden) en resultaten te consulteren.

Individuele toegang

Om een individuele (vs. multidisciplinaire) beoordeling uit te voeren of om een beoordeling te raadplegen die men zelf heeft uitgevoerd, moeten er 3 stappen worden ondernomen om beveiligde toegang te krijgen:

1. Verificatie van de identiteit: de zorgverlener moet zich identificeren aan de hand van zijn identiteitskaart en pincode (of via itsme).
2. Verificatie van het visum: de zorgverlener moet zijn opgenomen in de lijst van zorgverleners die door het Informatieveiligheidscomité is vastgelegd EN moet houder zijn van het visum ad hoc. Dit moet kunnen worden geverifieerd aan de hand van een door eHealth gevalideerde authentieke bron¹.
3. Verificatie van het bestaan van een therapeutische relatie tussen de zorgverlener en de patiënt: de zorgverlener moet het rijksregisternummer van de patiënt invoeren.

Toegang tot andere beoordelingen dan de eigen

De stappen zijn dezelfde als hierboven, maar er wordt ook gecontroleerd of de patiënt toestemming heeft gegeven voor de elektronische uitwisseling van zijn gezondheidsinformatie tussen professionals die een therapeutische relatie met hem hebben (eHealth Patient Consent) en de therapeutische relatie moet controleerbaar zijn via een door eHealth gevalideerde authentieke bron (Therlink).

¹ In dit geval via een CoBHRA-verbinding (Common Base Registry for HealthCare Actor).

8 Aangepaste opleidingen

Het correcte en consequente gebruik van BelRAI-instrumenten vereist een specifieke gebruikersopleiding. Deze training is bedoeld om gebruikers te helpen om:

- de informatie te verzamelen die nodig is om de BelRAI-instrumenten in te vullen
- de resultaten van een beoordeling te interpreteren
- vertrouwd te raken met de BelRAI webapplicatie
- deel te nemen aan multidisciplinaire beoordelingen met het BelRAI-instrument.

De opleidingen moeten worden gegeven door gecertificeerde BelRAI-trainers. De federale overheid is verantwoordelijk voor de opleiding van deze opleiders in het kader van het BelRAI-programma "Train-the-Trainer" (voor meer informatie : www.belrai.org/nl/opleiding).

9 BelRAI als ondersteuning van het gezondheidsbeleid

Hoewel het hoofddoel van de BelRAI-instrumenten op het "micro"-niveau ligt, d.w.z. op het niveau van de relatie zorgverlener/patiënt met het oog op het opstellen van een individueel zorgplan, kunnen de tijdens de beoordelingen verzamelde gegevens op anonieme wijze in andere contexten worden gebruikt.

9.1 Organisatorisch perspectief (Meso)

Wanneer BelRAI binnen een zorginstelling of -organisatie wordt geïmplementeerd, kunnen de resultaten worden gebruikt om de kwaliteit van de zorg in de hele organisatie of afdelingen binnen de organisatie te meten en te verbeteren. Hierdoor kan bijvoorbeeld:

- diensten met elkaar vergeleken worden, het profiel van hun gebruikers beoordelen en de inzet van personeel dienovereenkomstig aanpassen
- de opleidingsbehoeften met betrekking tot bepaalde onderwerpen vast te stellen
- het effect van de maatregelen ter verbetering van de autonomie van de begunstigden te evalueren.

9.2 Perspectief van het zorgbeleid (Macro)

De resultaten van BelRAI kunnen ook gebruikt worden door beleidsmakers of bijvoorbeeld door lokale besturen. Het kan gaan om een probleem op een bepaald moment te meten, hetzij om het effect van maatregelen te beoordelen op basis van een analyse van ontwikkelingen in de tijd. Het is ook mogelijk om structuren met elkaar te vergelijken (benchmarking), of om de situatie tussen verschillende provincies, regio's of landen te vergelijken.

Soortgelijke kwesties kunnen ook onderwerp zijn van wetenschappelijk onderzoek.

9.3 Gebruik van de BelRAI-screener voor het toekennen van rechten

Het gebruik van BelRAI voor de toekenning van een recht valt onder het BelRAI-protocol van 26/03/2018 dat de federale overheid en de gemeenschappen en gewesten hebben gesloten. Artikel 1, § 2, van dit protocol bepaalt: "Het principe van het gebruik van de informatie voor het toekennen van een recht aan een patiënt of voor het toewijzen van een patiënt aan een specifieke doelgroep met het oog op de organisatie van zijn tenlasteneming, is aanvaard geweest". Op die manier heeft de BelRAI-screener soms andere beoordelingsschalen (Katz, Bel-schaal) vervangen die gebruikt worden om de toekenning van specifieke rechten aan hulpbehoevenden te bepalen, vooral in Vlaanderen en de Duitstalige Gemeenschap.

Het gebruik van de screener in een dergelijke context kan echter niet worden vergeleken met het gebruik ervan als indicator van een complexe situatie die een volledige beoordeling van de persoon

rechtvaardigt, aangezien de score die moet worden behaald voor de toekenning van dergelijke rechten kan verschillen van de score die bepaalt of een volledige beoordeling gerechtvaardigd is.

10 BelRAI, een instrument in voortdurende evolutie

Deze brochure presenteert BelRAI in zijn huidige vorm, wat de inhoud betreft, de IT-architectuur en het gebruik van gegevens. Het instrument kan echter op vele manieren nog verder worden ontwikkeld, hetzij om het te verrijken, hetzij om het gebruik ervan te vergemakkelijken, hetzij om de toegevoegde waarde ervan te verhogen. Hier zijn enkele voorbeelden :

- de integratie van andere interRAI-instrumenten die gericht zijn op specifieke patiëntenprofielen;
- de integratie van zelfbeoordelingsinstrumenten voor de patiënt zelf
- de toevoeging van aanvullende modules aan de bestaande instrumenten (bijvoorbeeld een sociale module)
- de ontwikkeling van een op de geestelijke gezondheid gerichte screener
- het ter beschikking stellen van kwaliteitsindicatoren op basis van bestaande gegevens
- de berekening van een werklast volgens het profiel van de patiënten
- integratie van het instrument in de software van zorgprofessionals
- het verbinden van het instrument met instrumenten die de ontwikkeling van een zorgplan vergemakkelijken
- integratie van de handleidingen in de webapplicatie
- ...